

АКЦИОНИ ПЛАН ЗА ФОРМИРАЊЕ И ОДРЖАВАЊЕ ОБАВЕЗНИХ РЕЗЕРВИ СИРОВЕ НАФТЕ И НАФТНИХ ДЕРИВАТА

Јун 2021. – Децембар 2026.

Овај документ је припремљен као подршка при испуњавању критеријума за отварање преговора о Поглављу 15 - Енергетика, у складу са *правним тековинама ЕУ* о минималним резервама сирове нафте и нафтних деривата. Ова друга верзија Акционог плана замењује прву верзију достављену Европској комисији на увид и коментаре 2. децембра 2015. године, и сва накнадно предата појашњења и или верзије.

Мај 2021.

Завршни извештај

Отворени су преговори за приступање Републике Србије Европској унији (ЕУ) и потребно је преговарати о појединачним поглављима, укључујући Поглавље 15 о енергетици. Међутим, након прегледа *правне тековине ЕУ* под Поглављем 15, ЕУ је обавестила Републику Србију да се Србија не може сматрати довољно припремљеном за преговоре о овом поглављу. ЕУ сматра да је отварање Поглавља 15 могуће само након утврђивања испуњења два критеријума, од којих је један да Република Србија поднесе акциони план за усклађивање са *правним тековинама ЕУ* о минималним резервама сирове нафте и нафтних деривата. Ово указује на распоред за усклађивање законодавства, за успостављање мера које је потребно предузети у случају нужде, за прибављање складишних капацитета и за постепено повећање нивоа резерви на минимални ниво дефинисан *правном тековином ЕУ*.

Овај Акциони план је израђен како би се испунило захтевано подношење акционог плана Европској Унији, док истовремено описује специфични план за формирање и одржавање обавезних резерви нафте у складу са Директивом 2009/119/ЕЗ о минималним резервама нафте и нафтних производа (Директива).

Овај акциони план описује: постојећи правни оквир и преостало усклађивање законодавства ради пуног транспоновања Директиве, надлежни орган у потпуности одговоран за формирање српских обавезних резерви нафте у складу са Директивом, финансирање складиштења српских обавезних резерви нафте, процењене минималне обавезе складиштења резерви према Директиви, неопходно прикупљање података и извештавање за потребе Директиве, састав обавезних резерви који ће временом бити дефинисан, спецификације квалитета течних горива која ће се чувати као обавезне резерве, количина складишних капацитета потребних за обавезне резерве, укључујући количине тренутно доступне и у јавним и у приватним објектима, планирану динамику за формирање хитних резерви (распоред набавки, накнадни захтеви за капацитетом, политика набавке и улагања у капацитете, финансирање), организациону структуру и планирање реаговања у ванредним ситуацијама и распоред за спровођење Акционог плана.

Окупљајући све законодавне, стратешке, институционалне, организационе, техничке и финансијске мере које је Република Србија предузела или намерава да предузме, овај Акциони план припрема Србију да у потпуности испуни Директиву и испуни критеријум за отварање преговора о Поглављу 15 у вези *правне тековине ЕУ* о минималним резервама нафте и нафтних деривата.

Резиме

Република Србија је отпочела преговоре о приступању Европској унији и преговоре о појединачним поглављима, укључујући и Поглавље 15 - Енергетика, предстоје.

На основу резултата скрининга правних тековина у оквиру Поглавља 15, Република Србија се не може сматрати довољно припремљеном за преговоре о овом поглављу. ЕУ сматра да би се отварање Поглавља 15 могло предвидети након утврђивања испуњености два мерила, а једно од њих је да Република Србија достави Акциони план за усаглашавање са правним тековинама о минималним резервама нафте и деривата нафте. Овим би се одредили временски оквири за усклађивање и увођење мера у кризним ситуацијама (поремећаји у снабдевању), обезбеђење складишних капацитета и постепеног формирања обавезних резерви у складу са правним тековинама.

Овај Акциони план је припремљен у складу са захтевима за припрему и доставу акционог плана ЕУ, и описује специфичан план за формирање и одржавање обавезних резерви у складу са Директивом 2009/119/ЕК у вези са минималним резервама нафте и деривата нафте (Директива).

Акциони план описује: постојећи правни оквир и недостајућа усклађења подзаконских акта неопходна за примену Директиве; орган који је у потпуности одговоран за формирање обавезних резерви у Републици Србији у складу са Директивом; финансирање обавезних резерви; процењени минимум обавезних резерви у складу са Директивом; неопходне податке који се прикупљају и извештавају у складу са Директивом; састав обавезних резерви који ће се формирати у наредном периоду; спецификација квалитета течних горива која ће се чувати као обавезне резерве; количина складишних капацитета за потребе обавезних резерви, укључујући тренутни капацитет складишта у јавној својини и складишта која нису у јавној својини; планирану динамику за формирање обавезних резерви (распоред набавки, потребе за складишним капацитетима, политику набавки и инвестирања у складишне капацитете, финансирање); организациона структура и кризни план, као и временски оквир за примену Акционог плана.

Овај Акциони план заокружује све правне, стратешке, институционалне, техничке и финансијске мере које је већ предузела или ће предузети Република Србија да би у потпуности испунила захтеве Директиве о минималним резервама нафте и деривата нафте и испунила критеријум за отварање преговора о Поглављу 15 - Енергетика.

САДРЖАЈ

1. КОНТЕКСТ	6
2. ЗАКОНОДАВНИ ОКВИР ЗА ПРИМЕНУ ДИРЕКТИВЕ 2009/119/ЕЗ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ	8
3. УПРАВА ЗА РЕЗЕРВЕ ЕНЕРГЕНАТА - ОРГАН ОДГОВОРАН ЗА ФОРМИРАЊЕ ОБАВЕЗНИХ РЕЗЕРВИ СИРОВЕ НАФТЕ И НАФТНИХ ДЕРИВАТА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ	10
Активност	
Организација	
4. ФИНАНСИРАЊЕ СИСТЕМА СКЛАДИШТЕЊА ОБАВЕЗНИХ РЕЗЕРВИ	12
5. ПРОЦЕЊЕНИ НИВО ОБАВЕЗЕ СКЛАДИШТЕЊА ОБАВЕЗНИХ РЕЗЕРВИ	14
6. САСТАВ ОБАВЕЗНИХ РЕЗЕРВИ	16
Потребан ниво резерви	
Квалитет обавезних резерви	
7. СКЛАДИШНИ КАПАЦИТЕТИ	18
Процењени потребан капацитет складишта	
Складишни капацитети у јавном власништву	
Складишни капацитети у приватном власништву	
8. ИЗГРАДЊА ОБАВЕЗНИХ РЕЗЕРВИ	22
Планирани распоред	
Политика и план набавки	
Састав залиха	
СКЛАДИШНИ КАПАЦИТЕТИ	
Финансирање	
9. ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА ЗА ХИТНЕ ПОСТУПКЕ И ПЛАН ЗА НЕПРЕДВИЂЕНЕ СИТУАЦИЈЕ	30
10. РАСПОРЕД СПРОВОЂЕЊА АКЦИОНОГ ПЛАНА	32
Правни и стратешки оквир	
Институционални и административни оквир	
Формирање обавезних резерви	
Обезбеђивање нових складишних капацитета	
Јавно-приватно партнерство	
АНЕКС - ОБРАЧУН И ОБАВЕЗЕ СКЛАДИШТЕЊА	35
Обавеза заснована на нето-увозу 2018. - 2020.	
Обавеза заснована на потрошњи 2018. - 2020.	
Обавеза заснована на нето увозу 2013. - 2017.	
Обавеза заснована на потрошњи 2013. - 2017.	
Ниво обавезних резерви у мају 2021. године	

СПИСАК ТАБЕЛА

Табела 1	61 дан дневне потрошње у односу на 90 дана нето увоза током периода 2018. - 2020.	14
Табела 2	Процењена количина и састав обавезних резерви нафте Републике Србије	17
Табела 3	Коначни збир складишних капацитета за 61 дан обавезних резерви нафте Републике Србије	19
Табела 4	Доступни јавни складишни капацитети за обавезне резерве нафте од маја 2021. године	20
Табела 5	Јавни складишни капацитети доступни за обавезне резерве нафте од 2026. године	20
Табела 6	Распоред формирања обавезних резерви Републике Србије: 2021.-2026. године.	23
Табела 7	Планирана годишња набавка обавезних резерви нафте у периоду 2021.-2026.	24
Табела 8	Планирани састав обавезних резерви нафте у периоду 2021.-2026.	26
Табела 9	Потребни номинални складишни капацитет у Србији у погледу састава обавезних резерви у периоду 2021.-2026.	27
Табела 10	Удео обавезних резерви у складиштима у јавном и приватном власништву 2026. године	27
Табела 11	Сценарио изградње обавезних резерви	29

1. Контекст

Србија је посвећена примени Директиве Савета 2009/119/EZ (Директива) којом се намеће обавеза одржавања минималног нивоа обавезних резерви нафте најкасније до 31. децембра 2022. године. Ова посебна обавеза произилази из одлуке Министарског савета Енергетске заједнице из октобра 2012. године (Одлука D/2012/03/MC-EnC) и представља кључни елемент захтева за интеграцију у ЕУ.

У децембру 2013. године, Народна скупштина Републике Србије усвојила је Закон о робним резервама (Службени гласник Републике Србије, бр. 104/13). Усвајањем таквог законодавства, Република Србија је транспоновала најрелевантније одредбе Директиве. Да би се успоставио пуни правни оквир за транспозицију Директиве, Влада Републике Србије и Министарство рударства и енергетике морали су да усвоје неколико прописа и подзаконских аката.

У 2014. и 2015. години већи део посла на успостављању пуног законског оквира је завршен и основан је посебан орган одговоран за обавезне резерве нафте - Управа за резерве енергената - у оквиру Министарства рударства и енергетике.

С друге стране, преговори о приступању Србије ЕУ су формално започели 2014. године и након прегледа правних тековина ЕУ у поглављу 15, Србија је оцењена као недовољно припремљена за преговоре о том поглављу и представљена су јој два мерила у Извештају о скринингу.

Питање обавезних резерви нафте сматра се кључним мерилем за отварање преговора са ЕУ у поглављу о енергији, а једна од главних прекретница у достизању овог мерила је представљање детаљног акционог плана за усклађивање националног законодавства са правном тековином ЕУ у вези са обавезним резервама нафте и нафтних деривата довољних за период од 90 дана током ванредних ситуација према Директиви.

Акциони план би требало да наведе распоред усклађивања законодавства, успостављање мера које је потребно предузети у ванредним ситуацијама, обезбеђивање и постепено повећање складишног капацитета неопходног за складиштење минималног нивоа обавезних резерви утврђених правном тековином ЕУ.

Потпуно развијени акциони план за формирање и одржавање обавезних резерви сирове нафте и нафтних деривата поднесен је Европској комисији током лета 2016. године. Ипак, Европска комисија је најавила да ће извештај о напретку у поглављу Енергетике бити представљен тек када се испуне оба мерила која се односе на то поглавље.

Прва верзија Акционог плана за формирање и одржавање обавезних резерви сирове нафте и нафтних деривата (Акциони план) израђена је 2015. године, уз подршку Саветодавног центра за европска и правна питања (PLAC I), на основу података из 2013. године. Друга верзија Акционог плана развијена је у јулу 2017. године, уз подршку Саветодавног центра за европска и правна питања (PLAC II). Преглед извршен у оквиру рада на ажурирању раније усвојеног дугорочног плана показао је да друга верзија Акционог плана захтева значајне измене, па је трећа верзија Акционог плана развијена у мају 2018. године.

Имајући у виду да је Директива измењена у погледу метода за обрачун складишних обавеза (Проведбена директива Комисије (ЕУ) 2018/1581 од 19. октобра 2018.) и да је последња верзија Акционог плана развијена скоро пре три године, потребно је ажурирати трећу верзију Акционог плана (мај 2018. године).

Штавише, количина резерви обезбеђена до краја 2021. године знатно је нижа од оне планиране Акционим планом (мај 2018. године). Уместо да до краја 2021. године формира резерве за потребе потрошње за период од скоро 54 дана, Србија ће формирати резерве за период потрошње од 26 дана, што јасно указује на то да би распоред и приступ планиране у претходним акционим плановима требало прилагодити у складу с тим.

Стога, иако структурно готово идентична трећој верзији Акционог плана, ова четврта верзија Акционог плана је у суштини потпуно нови документ и не представља ажурирање прве верзије, већ представља комплетну замену треће верзије Акционог плана.

Четврта верзија Акционог плана требало би да буде најновији извршни и оперативни документ, који узима у обзир све релевантне и практичне аспекте који утичу на формирање српских обавезних резерви нафте у датом року. Узимајући у обзир ово друго, четврта верзија Акционог плана требало би да послужи као основа за измену дугорочног плана и развој средњорочног плана, и то у потпуности у складу са члановима 17. и 18. Закона о робним резервама.

Четврта верзија Акционог плана ће проћи кроз одговарајућу процедуру, односно биће послата Европској комисији на мишљење.

2. Законодавни оквир за примену Директиве 2009/119/EZ у Републици Србији.

Питање формирања и одржавања обавезних резерви нафте Републике Србије регулисано је: а) Законом о робним резервама (Службени гласник Републике Србије, бр. 104/13, 145/14-државни закон и 95/18- државни закон), у којем постоји посебно поглавље које регулише формирање и употребу обавезних резерви сирове нафте и нафтних деривата у случају поремећаја у испоруци енергије и енергената, и б) Законом о енергетици (Службени гласник РС Бр. 145/14, 95/18-државни закон и 40/21), који предвиђа да се за извршавање задатака у вези са обавезним резервама нафте формира Управа за резерве енергената као орган у оквиру министарства надлежног за енергетику.

Закон о робним резервама, као примарно законодавство о обавезним резервама нафте, предвиђа усвајање низа подзаконских аката који ће успоставити свеобухватан законодавни оквир за формирање обавезних резерви нафте, као и активности које је потребно предузети у ванредним ситуацијама. Од маја 2021. године усвојени су следећи подзаконски акти:

- **Уредба о методологији прикупљања и обраде података и обрачуна просечног дневног нето увоза, просечне дневне потрошње и количина потребних обавезних резерви сирове нафте и нафтних деривата** (Службени гласник Републике Србије, бр. 108/14). Овом уредбом су посебно утврђени начин, поступци и рокови за обрачун просечног дневног нето увоза нафте и нафтних деривата, њихове просечне дневне потрошње и минималне количине резерви које ће се одржавати у складу са Директивом, субјекти који су дужни да доставе податке о увозу, извозу и потрошњи нафте и нафтних деривата, као и методологију за прикупљање и обраду података како би се утврдила минимална обавеза складиштења коју Србија има на основу Директиве.

Прецизније, овом уредбом се транспонује методологија обрачунавања из Анекса I, II и III Директиве и уводи месечне статистичке извештаје (МОС) као средство за прикупљање података за прорачуне описане у анексима Директиве.

Ова уредба ће се у складу с тим прилагодити ради преношења измена Директиве у погледу метода за израчунавање обавеза поседовања резерви (Проведбена директива Комисије (ЕУ) 2018/1581 од 19. октобра 2018).

- **Уредба о износу, начину обрачуна, плаћања и располагања накнадом за формирање обавезних резерви сирове нафте и нафтних деривата** (Службени гласник Републике Србије, бр. 108/14 и 53/15). Финансирање за формирање обавезних резерви одређује се у буџету Републике Србије, за потребе финансирања формирања обавезних резерви нафте уведена је накнада која је саставни део малопродајне цене нафтних деривата и која је приход буџета Републике Србије. Накнада за обавезне резерве нафте уведена је у октобру 2014. године и даље износи 2,60 РСД/литар или кг бензина, дизела, гаса и мазута (око 0,02 ЕУР/литар).

- **Правилник о вођењу регистра обавезних резерви нафте и нафтних деривата и израда месечних статистичких извештаја о количини, квалитету, саставу и размештају обавезних и других резерви сирове нафте и нафтних деривата** (Службени гласник Републике Србије, бр. 38/15).

- Дугорочни план за формирање и одржавање обавезних резерви нафте за период од 10 календарских година (2015.-2024.) и Средњорочни план за формирање и одржавање обавезних залиха нафте на период од 3 године (2015.-2017.).

- Уредба о плану и критеријумима набавке ради формирања обавезних резерви сирове нафте и нафтних деривата (Службени гласник Републике Србије, бр. 50/16 и 48/21),

- Правилници о утврђивању годишњих програма формирања и одржавања обавезних резерви сирове нафте и нафтних деривата за 2015. годину (Службени гласник Републике Србије, бр. 62/15).

- Правилници о утврђивању годишњих програма формирања и одржавања обавезних резерви сирове нафте и нафтних деривата за 2016. годину (Службени гласник Републике Србије, бр. 52/16).

- Правилници о утврђивању годишњих програма формирања и одржавања обавезних резерви сирове нафте и нафтних деривата за 2017. годину (Службени гласник Републике Србије, бр. 23/17).

- Правилници о утврђивању годишњих програма формирања и одржавања обавезних резерви сирове нафте и нафтних деривата за 2018. годину (Службени гласник Републике Србије, бр. 26/18).

- Правилници о утврђивању годишњих програма формирања и одржавања обавезних резерви сирове нафте и нафтних деривата за 2019. годину (Службени гласник Републике Србије, бр. 33/19).

- Правилници о утврђивању годишњих програма формирања и одржавања обавезних резерви сирове нафте и нафтних деривата за 2020. годину (Службени гласник Републике Србије, бр. 59/20).

- Уредба о методологији за одређивање цене складиштења за обавезне резерве сирове нафте и нафтних деривата у јавним складиштима (Службени гласник Републике Србије, бр. 4/17),

- Технички захтеви за складиштење обавезних резерви нафте и нафтних деривата (Службени гласник Републике Србије, бр. 47/17),

- План за реаговање у непредвиђеним ситуацијама (Службени гласник Републике Србије, бр. 63/19).

Усвојивши горе поменуте подзаконске акте, Република Србија је усвојила све подзаконске акте који су номинално потребни за почетак формирања обавезних резерви нафте, а њихово физичко формирање започето је у последњем кварталу 2015. године.

Правни оквир Републике Србије за обавезне резерве нафте довршен је, у складу са Законом о робним резервама, усвајањем Плана реаговања у непредвиђеним ситуацијама који описује мере које је потребно предузети у случају прекида снабдевања нафтом. План за реаговање у непредвиђеним ситуацијама усвојен је у јуну 2019. године.

Да би свој правни оквир у потпуности ускладила са Директивом, Република Србија мора да транспонује измене и допуне Директиве у погледу метода за обрачун обавеза складиштења резерви (Проведбена директива Комисије (ЕУ) 2018/1581 од 19. октобра 2018.) променом *Уредбе о методологији прикупљања и обраде података и обрачунавања просечног дневног нето увоза, просечне дневне потрошње и количине*

потребних обавезних резерви сирове нафте и нафтних деривата. Реалистичан рок за транспонованье је децембар 2021. године.

3. Управа за резерве енергената- орган одговоран за формирање обавезних резерви нафте Републике Србије

Орган одговоран за формирање обавезних резерви нафте у Србији је Управа за резерве енергената (у даљем тексту: Управа). Управа је дужна да постигне, најкасније до 31. децембра 2022. године, ниво обавезних резерви за потребе у трајању од 90 дана нето увоза или потребе домаће потрошње у трајању од 61 дан, који год износ буде већи.

Управа је основана на основу Закона о енергетици из децембра 2014. године, ради обављања извршних и стручних послова у вези са обавезним резервама нафте у складу са законом којим се уређују робне резерве.

Управа је орган у оквиру министарства одговорног за енергетику и једини је орган у Републици Србији овлашћен за формирање обавезних резерви нафте како је дефинисано Директивом.

Управа је правни субјект, има свој порески број и непрофитни је субјект са седиштем у Београду. Управу заступа и њоме руководи директор који је одговоран министру надлежном за енергетику.

Активност

Управа обавља следеће послове:

- Формира, одржава и, у случају поремећаја снабдевања, ставља на тржиште обавезне резерве сирове нафте и нафтних деривата, у складу са законима који уређују обавезне резерве;
- Закључује уговоре о куповини и продаји сирове нафте и нафтних деривата ради формирања, одржавања и пуштања (у случају прекида снабдевања) обавезних резерви нафте;
- Закључује опцијске споразуме за куповину сирове нафте и нафтних деривата и уговоре у вези са другим финансијским инструментима у сврху формирања обавезних резерви и ублажавања тржишних и ценовних ризика током формирања и одржавања обавезних резерви;
- Закључује уговоре о складиштењу обавезних резерви нафте у складу са ратификованим међународним билатералним споразумима;
- Закључује уговоре о складиштењу обавезних резерви нафте са власницима складишта одабраним поступцима јавних набавки, са Дирекцијом за робне резерве Републике Србије и енергетским субјектима који користе резервоаре за складиштење у јавном власништву;
- Закључује уговоре о праћењу количине и квалитета обавезних резерви нафте, уговоре о осигурању обавезних резерви нафте од уништења као и друге услуге повезане са обавезним резервама нафте;
- Води регистар обавезних резерви нафте;
- Прикупља месечне статистичке обрасце о обавезним резервама нафте;

- Сарађује и координира са државним органима ради извршавања задатака у вези са формирањем и функционисањем система обавезних резерви нафте;
- Заступа Републику Србију у међународним органима по питањима обавезних резерви нафте и сигурности снабдевања сировом нафтом и нафтним производима;
- Спроводи прекограничне уговоре и споразуме који се односе на обавезне резерве нафте;
- Извештава Владу о спровођењу годишњег програма обавезних резерви нафте;
- Извештава Владу о количини, саставу, распоређивању и доступности обавезних резерви нафте;
- Има одговорност за постизање дугорочног, средњорочног и годишњег програма обавезних резерви нафте, дефинише приоритете и предлаже Влади мере и активности за благовремену примену програма;
- Остали задаци неопходни за формирање и одржавање обавезних резерви нафте у Републици Србији.

Организација

Управом управља директор, којег именује Влада на период од пет година. Од маја 2021. године, Управа запошљава (в.д.) директора, 1 запосленог са пуним радним временом и 1 запосленог по уговору о раду на одређено време.

У складу са правилима о систематизацији и унутрашњој организацији послова у Министарству рударства и енергетике, планирано је да се Управа састоји од две организационе јединице:

- јединица са 4 радна места која обавља активности у вези са: формирањем, одржавањем, улагањем и извештавањем о обавезним резервама нафте, припремом и праћењем спровођења дугорочних, средњорочних планова и годишњег програма обавезних резерви, припремом уговора и израдом докумената који се односе на обавезне резерве нафте, као и друге активности;

- јединица за јавне набавке, финансијске и опште послове, са 4 радна места која обавља послове који се односе на: планирање, организацију и спровођење поступака јавних набавки, праћење спровођења уговора о јавним набавкама, организационе активности на припреми планова и програма као и извештаје о раду Управе, као и друге активности у области јавних набавки, финансијских и општих послова.

Одмах по усвајању прописа који ће регулисати реформу државне управе, очекује се усвајање правила о систематизацији и унутрашњој организацији послова у Министарству рударства и енергетике, као и оглашавање слободних радних места за нове запослене у Управи. Планирани укупан број запослених у Управи је 10, а реалан рок за попуну упражњених места у Управи је децембар 2022. године.

4. Финансирање система обавезних резерви

Средства за финансирање рада Управе и формирање обавезних резерви нафте додељују се у буџету Републике Србије, на начин према Закону о буџету, у оквиру одељења министарства надлежног за послове енергетике у оквиру Управе.

Ова средства су намењена за: куповину сирове нафте и нафтних производа који ће чинити обавезне резерве нафте, куповину уговорних права за нафтне деривате (карте), складиштење купљених обавезних резерви нафте, припрему техничке документације за инвестиције у одржавање и изградњу складишних објеката у јавном власништву, одржавање и изградњу складишних капацитета у јавном власништву и било које консултантске и сродне услуге потребне за формирање и управљање обавезним резервама нафте.

Средства додељена за финансирање рада Управе и формирање обавезних резерви нафте потичу из наменске накнаде за формирање обавезних резерви нафте. Намера је да се програм складиштења обавезних резерви нафте финансира накнадом која се наплаћује за сваки литар нафтних деривата. У идеалном случају, ова накнада би требало да буде стабилна током целог периода формирања, међутим накнада би се могла прилагодити по потреби (било повећањем или снижењем, на пример ако би тренутни ниски нивои цена производа требало да се одрже током тог периода).

Накнада је уведена у септембру 2014. године у износу од 0,02 ЕУР/литар. Овај износ је изведен из укупне процењене количине неопходне за покривање пуних трошкова обавезних резерви нафте и успоставља довољно солидну основу за читав период активности. Прикладност износа накнаде би се континуирано процењивала (на основу процене потреба за капацитетом и тржишних цена) у погледу тога да ли ће бити потребно прилагодити накнаду и у ком износу у односу на износ од 0,02 ЕУР/литар.

Накнада за складиштење представља приход у буџет Републике Србије, а средства за финансирање програма обавезних резерви нафте опредељена су у буџету Републике Србије. Иако буџет покрива само 3 године (извршење за текућу годину и пројекције за две наредне године), ово би био случај за целокупан период обухваћен овим Акционим планом.

Накнада за складиштење утврђена по стопи од 0,02 ЕУР/литар нафтних деривата генерише годишњи приход у буџету Републике Србије у износу већем од 8 милијарди РСД (око 70 милиона ЕУР годишње). Године 2020, приход је пао на 65 милиона ЕУР због пандемије, међутим очекује се да ће се приход брзо опоравити.

Додељивања буџетских средстава од 2015. до 2020. године за потребе обавезних резерви нафте износила су како следи:

- 2015. - 7 милијарди РСД (око 58 милиона ЕУР),
- 2016. - 3,8 милијарди РСД (око 31 милион ЕУР),
- 2017. - 4,3 милијарде РСД (око 36 милиона ЕУР),
- 2018. - 4,3 милијарде РСД (око 37 милиона ЕУР),
- 2019. - 4,5 милијарде РСД (око 38 милиона ЕУР),

2020. - 4,6 милијарди РСД (око 39 милиона ЕУР).

Тренутно, пуни износ прихода од прикупљене накнаде још увек није стварно додељен у буџету за потребе складиштења обавезних резерви нафте. Законом о буџету за 2021. годину и Финансијским планом за период 2021-2023. године за потребе складиштења обавезних резерви нафте додељују се (2021.), а планира се додела (2022. и 2023. године) следећа средства:

2021. - 5,3 милијарде РСД (око 45 милиона ЕУР),

2022. - 5,3 милијарде РСД (око 45 милиона ЕУР),

2023. - 5,3 милијарде РСД (око 45 милиона ЕУР).

Међутим, количина обавезних резерви формирана до краја априла 2021. године, која је знатно нижа од планиране у претходној верзији Акционог плана, јасно указује на то да су додељена буџетска средства од 2015. до 2021. била неадекватна.

Према томе, за потребе овог Акционог плана, додељивање буџетских средстава за складиштење обавезних резерви нафте од 2022. до 2026. године сада је планирано у износу од 6,6 милијарди РСД (55 милиона ЕУР) на годишњем нивоу и тај годишњи износ током овог периода треба да омогући испуњење обавеза држања резерви током 2023. године и физичку куповину резерви до 2026. године, како је планирано овим Акционим планом (видети Поглавље 8 ниже). Од 2027. године надаље, планирано је додељивање буџетских средстава за складиштење обавезних резерви нафте у износу од 4,8 милијарди РСД (око 40 милиона ЕУР) годишње како би се одржао ниво резерви једнак 61 дану локалне потрошње.

У сваком случају, накнада за формирање обавезних резерви нафте која је дефинисана у износу од 0,02 ЕУР/литар пружа врло солидну основу за успешно финансирање активности предвиђених овим Акционим планом.

5. Процењени ниво обавезе складиштења обавезних резерви

Треба формирати обавезне резерве сирове нафте и нафтних деривата на нивоу једнаком најмање 90 дана просечног дневног нето увоза или 61 дана просечне дневне потрошње у Републици Србији, која год од две количине да је већа.

Између 2013. и 2018. године, просечни дневни нето увоз и просечна дневна потрошња обрачунати су у складу са методологијом коју прописује *Уредба о методологији прикупљања и обраде података и обрачуна просечног дневног нето увоза, просечне дневне потрошње и количина обавезних резерви сирове нафте и деривата нафте (Службени гласник Републике Србије, бр. 108/14)*. Уредба је била у потпуности у складу са Директивом, посебно са Анексима I и II Директиве.

Паралелно са Уредбом, Табеле 1 и 2 *Месечног статистичког извештаја о нафти* (МСИН) уведене су као средство за прикупљање података за потребе обрачуна нето увоза и домаће потрошње, а почев од јануара 2015. године подаци се прикупљају на месечном нивоу и користе се за обрачунавање еквивалента сирове нафте и дневног нето увоза и дневне потрошње.

Међутим, Директива је измењена и допуњена 2018. године, а Уредба тек треба да се усклади са уведеним изменама и допунама (посебно са Анексом I).

За потребе овог Акционог плана, просечни дневни нето увоз и просечна дневна потрошња обрачунавају се на основу еквивалента сирове нафте за претходну календарску годину, обрачунатог у складу са методологијом коју прописује Директива и измене Директиве (имплементирана Директива Комисије (ЕУ) 2018/1581 од 19. октобра 2018).

На основу података за 2018, 2019. и 2020. годину министарства надлежног за енергетику и Републичког завода за статистику (видети Анекс ниже), а у складу са методологијом коју прописују Анекси I и II Директиве и измене и допуне Директиве, 90 дана нето увоза израженог у еквиваленту сирове нафте било је ниже у поређењу са 61 даном просечне дневне потрошње изражене у еквиваленту сирове нафте (резултат који одражава висок проценат приноса нафте у укупној производњи рафинерије) (видети Табелу 1).

Просечни дневни нето увоз и повезане обавезе обрачунати су узимајући у обзир одбитак за принос нафте израчунат према Методи 3 (нето стварна потрошња нафте).

Табела 1: 61 дан дневне потрошње наспрам 90 дана нето увоза током периода 2018-2020.

	2018.	2019.	2020.
90 дана нето увоза (Метода 3)	481.168 tcoe*	524.035 tcoe	455.856 tcoe
61 дан просечне дневне потрошње	504.685 tcoe	531.274 tcoe	496.798 tcoe

*tcoe - тоне еквивалента сирове нафте

С обзиром на то да је износ од 61 дана просечне дневне потрошње већи од 90 дана нето увоза, најмању потребну количину обавезних резерви нафте Републике Србије требало би формирати на нивоу од 61 дана просечне дневне потрошње.

Важно је напоменути да, у случају Републике Србије, директна нафта игра кључну улогу у томе да ли ће се потребни нивои заснивати на нето увозу или на домаћој потрошњи. Будући да подаци доступни за период 2013-2020. године показују да је удео директне нафте висок (изнад 10%), обавеза се заснива на просечној дневној потрошњи.

Промене у рафинеријском и петрохемијском сектору у Републици Србији могу довести до тога да се удео приноса директне нафте у будућности знатно смањи, што би резултирало тренутним повећањем потребних нивоа резерви ради испуњавања минималне обавезе, тј. повећања обима резерви за приближно 10%.

Имајући у виду да је обавеза складиштења обавезних резерви за дату текућу годину утврђена на основу података из претходне календарске године, обрачуни за 90 дана нето увоза и 61 дан потрошње биће сваке године усклађени са стварним статусом приноса нафте, па би због тога посебно требало узети у обзир поузданост таквих података.

Планови које је Република Србија, у складу са Законом о робним резервама, већ усвојеним почетком 2015. године ради формирања обавезних резерви нафте (Дугорочни план, Средњорочни план), развијени су на основу података из 2013. године министарства надлежног за енергетику, с обзиром на то да у време њихове израде званични подаци за 2014. годину још увек нису били доступни. Сходно томе, ради доследности приступа, претходна верзија Акционог плана заснивала се на истим подацима, а обавеза одржавања обавезних резерви процењена је на 495.000 тона (457.000 + 8%) еквивалента сирове нафте за све календарске године током периода од 2015-2022. године.

Ревидирана верзија Акционог плана израђеног у мају 2018. године (који је финансирала ЕУ кроз пројекат PLAC - Саветодавни центар за европска и правна питања) исправила је процењену обавезу складиштења обавезних резерви на 525.000 тона еквивалента сирове нафте.

Међутим, узимајући у обзир раст домаће потрошње у периоду 2013-2019. године (погледати Анекс ниже) и обим смањења потрошње услед пандемије у 2020. години, обавеза формирања обавезних резерви Републике Србије процењена је на **534.000 тона еквивалента сирове нафте** уместо 497.000 како је обрачунато за 2021. годину према Директиви и њеним изменама и допунама.

Према томе, у сврху различитих обрачуна (нпр. процене састава резерви и неопходног складишног капацитета) у складу са овим Акционим планом, обавеза одржавања обавезних резерви процењује се на **534.000 тона еквивалента сирове нафте** (8.750 тсое – просечна дневна потрошња) за све календарске године у периоду од 2022-2030. године.

Планови које је Република Србија, у складу са Законом о робним резервама, већ усвојила почетком 2015. године ради формирања обавезних резерви нафте (Дугорочни план, Средњорочни план) биће ревидирани и прилагођени у складу с тим.

У случају да у међувремену дође до значајног повећања обавеза у поређењу с обавезама планираним овим Акционим планом, недостајуће запремине могу се обезбедити у облику уговорних права за куповину нафтних деривата (тикета).

6. Састав обавезних резерви

Обавезне резерве нафте Републике Србије формираће се у нафтним дериватима и сировој нафти, док ће најмање једна трећина обавезе складиштења резерви бити у готовим производима одређених нафтних деривата чија је заједничка заступљеност, изражена у еквиваленту сирове нафте, једнака најмање 75% укупне домаће потрошње из претходне године, обрачунате у складу са Уредбом и Анексом II Директиве.

Обавезне резерве биће формиране делом у облику физичке робе (сирове нафта и нафтни деривати), а делом (у малој мери) у облику уговорних права за куповину одређених количина нафтних деривата (тикета), у зависности од доступности финансијских средстава и складишних капацитета.

Из логистичких и комерцијалних разлога, обавезне резерве нафте Републике Србије састојаће се, углавном, од рафинисаних нафтних деривата. Ово се заснива на следећим чињеницама: Србија нема приступ морским лукама, а самим тим ни приступ отвореном тржишту нафте и нафтних деривата; систем нафтовода у Србији није реверзибилан; логистички капацитети транспорта на Дунаву су ограничени; Србија има сопствену производњу сирове нафте у износу од приближно 25% потреба домаћег тржишта; и, српско тржиште зависи од рада једне рафинерије на нивоу од 80% њене домаће потражње, што значи да би се сваки поремећај у раду рафинерије одразио на недостатак готових производа на домаћем тржишту.

На основу састава потрошње нафтних деривата од 2017. до 2020. године (видети Анекс ниже), обавезне резерве Републике Србије састојаће се искључиво од безоловног моторног бензина, еводизела, горива за млазне моторе керозинског типа и лож уља. Заједнички удео потрошње ових производа у укупној потрошњи нафтних деривата од 2017. до 2020. године износи више од 97%, обрачунато у складу с Уредбом и Анексом II Директиве. Истовремено, састав резерви нафтних деривата треба разумно да одражава састав домаће потрошње нафтних деривата у претходних неколико година.

Узимајући у обзир тенденцију повећања потрошње еводизела и млазних горива (упркос драматичном паду млазних горива услед пандемије) и стагнацији потрошње моторног бензина и мазута, за потребе овог Плана претпоставља се следећи састав обавезних резерви за 61 дан: еводизел 68%, безоловни моторни бензин 19%, млазно гориво 8% и мазут 5%.

Потребан ниво резерви

Испуњење обавезе држања резерви обрачунава се претварањем расположивих резерви сирове нафте и нафтних деривата у еквивалент сирове нафте применом Анекса III (б) Директиве и измена и допуна Директиве. Методолошко испуњавање обавезе такође је предвиђено Уредбом, која је у складу са Анексом III Директиве.

Да би се испунила обавеза поседовања резерви у износу од 534.000 тона еквивалента сирове нафте (погледати Поглавље 5 изнад), неопходно је одржавати најмање 495.000 тона резерви нафтних деривата (у случају да се све обавезне резерве нафте садрже у главним дериватима нафте који су горе наведени).

С обзиром на расположиве складишне капацитете сирове нафте, обавезне резерве сирове нафте износиле би **75.000 тона**, а да би се испунила укупна минимална обавеза (534.000 тона еквивалента сирове нафте) потребно је чувати додатних **435.000 метричких тона** нафтних деривата.

С обзиром на то да би састав резерви нафтних деривата требало да одражава структуру домаће потрошње нафтних деривата, удео евродизела у обавезним резервама нафтних деривата износио би око 68%, безоловног моторног бензина 19%, млазног горива 8% и мазута 5%.

Следећа Табела 2 приказује процењену количину и састав обавезних резерви Републике Србије, што одговара обавези у износу од процењене дневне просечне потрошње за 61 дан (534.000 тона еквивалента сирове нафте).

Табела 2: Процењена количина и састав обавезних резерви нафте Републике Србије

		Количина (у тонама)	Тоне еквивалента сирове нафте	
Нафтни деривати	Моторни бензин	84.000	90.720	469.800
	Дизел	296.000	319.680	
	Млазно гориво	35.000	37.800	
	Мазут	20.000	21.600	
Сирова нафта		75.000	64.800	64.800
Укупно тона еквивалента сирове нафте:				534.600

Квалитет обавезних резерви

Квалитет нафтних деривата који ће бити део обавезних резерви биће у складу са текућим *Правилима о техничким и другим захтевима за течна горива нафтног порекла* (Службени гласник Републике Србије, бр. 150/20), или квалитетнијег од оног који се на медитеранском тржишту продаје као стандардна роба.

Сирова нафта која ће се чувати у оквиру обавезних резерви Републике Србије биће таквог квалитета, и која се редовно увози ради прераде у рафинерију нафте у Панчеву и у складу са текућом *Уредбом и плану и критеријумима набавки за формирање обавезних резерви сирове нафте и деривата нафте* (Службени гласник Републике Србије, бр. 50/16 и 48/21).

7. Складишни капацитети

Да би Република Србија испунила своју обавезу формирања обавезних резерви сирове нафте и нафтних деривата у износу од 61 дана просечне потрошње, процењене на 534.000 тона еквивалента сирове нафте, Управа ће обезбедити да складишни капацитети за складиштење обавезних резерви нафте буду доступни за **435.000 метричких тона нафтних деривата и 75.000 метричких тона сирове нафте.**

Обавезне резерве сирове нафте и нафтних деривата Републике Србије, без обзира на то да ли се одржавају као физички доступне резерве или као тикети, по правилу ће се чувати на различитим локацијама и терминалима који су већ намењени за складиштење нафте и нафтних деривата и који имају могућност ширења, а које нафтне компаније редовно користе у властите сврхе, где постоји могућност пријема/отпреме робе различитим превозним средствима, која имају статус акцизе или царинског складишта и која поштују принципе заштите животне средине. Овај приступ смањује набавну цену резерви и трошкове одржавања и обнављања резерви, а такође обезбеђује ефикасно стављање резерви на тржиште у случају непредвиђене ситуације.

Стратешки циљ је да се највећи део обавезних резерви нафте складишти у Републици Србији, док ће се обавезне резерве нафте у мањој мери чувати и на територијама других држава са којима су претходно закључени међудржавни споразуми о складиштењу обавезних резерви нафте. Закључивање билатералних споразума/меморандума планирано је са следећим земљама: Савезна Република Немачка, Република Мађарска, Италијанска Република и Република Румунија.

Закон о робним резервама предвиђа да се прво попуне складишни капацитети на територији Републике Србије, тачније - они у јавном власништву. Јавни складишни капацитети су складишта у власништву Дирекције за робне резерве Републике Србије (Дирекција) и складишни капацитети којима управља јавно предузеће Транснафта. Стратешки, највећи део резерви у Србији биће на складишту у складишним капацитетима у јавном власништву.

Када су складишни капацитети у јавном складишту пуни, складиштење обавезних резерви нафте обављаће се и у складишним објектима у приватном власништву. Ови складишни капацитети биће обезбеђени кроз јавно-приватно партнерство.

У складу са Законом о робним резервама, Дирекција утврђује техничке захтеве за складишта у којима ће се чувати обавезне резерве.

Процењени потребан капацитет складишта

У циљу формирања обавезних резерви сирове нафте и нафтних деривата Републике Србије у износу од 61 дана просечне домаће потрошње, Управа треба да обезбеди складишни капацитет у износу од приближно 680.000 m³ за складиштење 435.000 метричких тона нафтних деривата и 75.000 метричких тона сирове нафте, како је приказано у Табели 3.

Потребни складишни капацитет, узимајући у обзир састав обавезних резерви, приказан је у табели ниже и процењен је на основу претпоставке да ће се све обавезне резерве нафте складиштити искључиво у облику физичке робе и повећан је за 10% како би се у обзир узео одбитак извршен у методологији за недоступне резерве.

Табела 3: Коначни збир складишних капацитета за 61 дан обавезних резерви нафте Републике Србије

		Густина	Потребни номинални капацитет	
Нафтни деривати	Безоловни моторни бензин	84.000 тона	755 kg/m ³	123.000 m ³
	Евродизел	296.000 тона	845 kg/m ³	386.000 m ³
	Млазно гориво	35.000 тона	800 kg/m ³	49.000 m ³
	Мазут	20.000 тона	900 kg/m ³	25.000 m ³
	Укупно деривати:	435.000 тона		583.000 m³
Сирова нафта	75.000 тона	865 kg/m ³	96.000 m³	
Укупне обавезне резерве нафте:		506.000 тона		679.000 m³

Захтеви за складишним капацитетима у Србији могли би се смањити чувањем дела обавезних резерви нафте у иностранству, било одржавањем физичких резерви, било у опцијским споразумима (тикети).

Обавезне резерве нафте Републике Србије чуваће се у складиштима у јавном и приватном власништву, међутим расположиви капацитети у приватном власништву биће искоришћени након што се исцрпе могућности складишта у јавном власништву.

Складишни капацитети у јавном власништву

Складишним капацитетима у јавном власништву управљају Дирекција и јавно предузеће Транснафта. Постојећи складишни капацитети којима управљају Дирекција за робне резерве и Транснафта углавном су у добром оперативном стању, али захтевају улагања у погледу одржавања како би се у потпуности ускладили са важећим европским стандардима и најбољим праксама везаним за безбедност и заштиту животне средине.

Капацитети у јавном власништву који су тренутно доступни за складиштење обавезних резерви нафте (већ попуњени обавезним резервама или још увек празни) следећи су:

Табела 4: Доступни јавни складишни капацитети за обавезне резерве нафте од маја 2021. године

	Дирекција за робне резерве	Транснафта	Укупан капацитет	
			м ³	тона
Нафтни деривати	Безоловни моторни бензин	30.000 м ³	30.000 м ³	20.000 тона
	Евродизел	80.000 м ³	59.000 м ³	139.000 м ³ 105.000 тона
	Млазно гориво	4.000 м ³	4.000 м ³	3.000 тона
	Мазут	30.000 м ³	30.000 м ³	24.000 тона
Укупни нафтни деривати:			203.000 м³	152.000 тона
Сирова нафта	21.000 м ³	75.000 м ³	96.000 м³	75.000 тона

Капацитети складишта у јавном власништву биће повећани како би се акумулирала већина обавезних резерви. Предвиђено је да Дирекција и Управа у периоду од 2020-2024. године изграде око 80.000 м³ додатних капацитета за обавезно складиштење на терминалу у Смедереву (4 x 20.000 м³ за дизел) (2 резервоара - изградња у току; 2 резервоара – у току је тендерски поступак). Такође је планирано да Транснафта изгради додатне капацитете за обавезно складиштење 32.000 тона млазног горива.

По завршетку горенаведених градњи, јавни складишни капацитети могли би да прихвате већину обавезних резерви које се чувају у Србији у физичком облику. Око **246.000 тона нафтних деривата** и **75.000 тона сирове нафте** теоретски би могле да складиште Дирекција и Транснафта, како је приказано у следећој Табели 5:

Табела 5: Јавни складишни капацитети теоретски доступни за обавезне резерве нафте од 2026.

	Дирекција за робне резерве	Транснафта	Укупан капацитет
			тона
Нафтни деривати	Безоловни моторни бензин	20.000 тона	20.000 тона
	Евродизел	126.000 тона	45.000 тона
	Млазно гориво	3.000 тона	32.000 тона
	Мазут	20.000 тона	20.000 тона
Укупни нафтни деривати:			246.000 тона
Сирова нафта	17.000 тона	58.000 тона	75.000 тона

Међутим, услед питања у вези са опорезивањем (немогућност добијања статуса за одложено плаћање акцизе за део постојећих капацитета), не би се сви капацитети за евродизел искористити за складиштење обавезних резерви. Процењује се да би се **216.000 тона деривата нафте и 75.000 тона сирове нафте** складиштило у капацитетима у јавном власништву. Преостала количина од 219.000 тона нафтних деривата била би ускладиштена у капацитетима у приватном власништву и/или у опционим споразумима (тикети).

Складишни капацитети у приватном власништву

Да би се постигао циљ да се у Србији чува огромна већина физичких обавезних резерви нафте, формирање обавезних резерви нафте захтева снажно учешће нафтне индустрије.

На основу података које је на располагање ставило министарство надлежно за енергетику и података добијених од лиценцираних оператора складишта, процењује се да тржиште нафте Републике Србије може понудити до 150.000 m³ постојећих складишних капацитета ради складиштења обавезних резерви сирове нафте и нафтних деривата (ово су складишни капацитети који су у складу са основним начелима које је утврдила Управа, а које одређено складиште треба да испуни како би било прихватљиво за складиштење обавезних резерви нафте Републике Србије).

Ипак, велика већина ових капацитета смештена је на једној локацији/објекту и под контролом једне компаније. Поред тога, значајан део коначног збира поменутих складишних капацитета захтева улагање у реновирање како би се довели у оптимално радно стање, што захтева потписане најмање средњорочне уговоре о складиштењу као критични предуслов за улагање у реновирање.

Уз то, може се реално очекивати да ће у блиској будућности постојећи складишни капацитети у приватном власништву који су на располагању за складиштење обавезних резерви нафте бити нижи од процењених, јер су произвођачи и увозници нафтних деривата као и произвођачи топлотне и електричне енергије у обавези да одржавају оперативне залихе за сопствене потребе, у складу са Законом о енергетици.

Имајући у виду све горенаведено, укључујући и чињеницу да Закон о јавним набавкама не дозвољава дугорочне уговоре (10+ година) за складишне активности, складишни капацитети у приватном власништву биће обезбеђени на основу **јавно-приватног партнерства (ЈПП)**.

Такав приступ ће: 1) омогућити дугорочну сарадњу, што је главни предуслов за улагање (у реконструкције или новоградње), 2) значајно ослободити притисак на државни буџет и, подједнако важно, 3) убрзати целокупан процес формирања обавезних резерви нафте.

Овим Акционим планом планирано је да приватни партнери обезбеде складишне капацитете еквивалентне складиштењу **205.000 тона** нафтних деривата у Србији. Ови капацитети би у потпуности требало да буду доступни за потребе обавезних резерви нафте од 2025. године надаље.

Предмет јавно-приватног партнерства било би складиштење обавезних резерви нафте у постојећим резервоарима (погодним за ту намену или који захтевају реконструкцију) или резервоарима који би се градили искључиво у ту сврху, и испорука нафтних деривата потребних за пуњење предметних резервоара.

8. Изградња обавезних резерви

Планирани распоред

Управа је дужна да формира обавезне резерве Републике Србије у складу са Законом о робним резервама и Директивом најкасније до 31. децембра 2022. године, а овим Акционим планом процењује се да ће обавеза формирања обавезних резерви нафте бити утврђена на основу домаће потрошње и у укупној количини од 534.000 тона еквивалента сирове нафте.

Успостављање обавезних резерви нафте започело је 2015. године у складу са Дугорочним планом који је Влада Републике Србије усвојила у јуну 2015. године и претходним верзијама овог Акционог плана. На основу распореда формираног поменутих плановима, Србија је до 2021. године требало да формира залихе у износу од 54 дана потрошње. Међутим, до краја 2021. године Србија ће формирати резерве у износу од само 26 дана (укључујући 7 дана у тикетима) просечне потрошње у 2020. години (8.110 тсое просечне дневне потрошње обрачунате према Анексу III (б) Директиве и изменама Директиве) .

Ово заостајање је узроковано: 1) недовољним буџетским издвајањима за потребе складиштења током периода 2015-2021, 2) плаћањем акцизе и ПДВ-а на купљене хитне резерве и 3) употребом тикета у тако раној фази успостављања хитних резерви. Приступ сваком од ових питања која су довела до таквог одлагања биће промењен у овом Акционом плану, међутим, прилика за постепену изградњу резерви се пропушта.

Према томе, уместо да постепено формира преосталу количину од 534.000 тона еквивалента сирове нафте до 31. децембра 2022. године, Република Србија ће формирати најновије резерве нафте у износу од 61 дана потрошње у 2022. години, извршивши велико, готово појединачно повећање у количини резерви.

То ће се обезбедити пре свега кроз јавно-приватно партнерство, што ће обухватати не само коришћење постојећих / изградњу нових складишних капацитета и пружање услуга складиштења на дугорочној основи, већ и пуњење складишта резервама нафтних деривата у износу од **205.000 тона** (221.400 тона еквивалента сирове нафте).

До краја 2021. године биће припремљена тендерска документација за јавно-приватно партнерство и расписан тендер почетком 2022. године. До краја септембра 2022. године требало би да се заврши поступак набавке и доделе уговори.

Током последњег квартала 2022. године приватни партнери треба да купе физичке нафтне деривате који су предмет споразума о ЈПП и да их складиште у Србији (ако резервоари одговарају датој сврси) или у иностранству док се не заврше складишни капацитети у Србији. До 2025/2026 године, складишни капацитети у оквиру јавно-приватног партнерства у Србији требало би да буду реконструисани / изграђени и да се залихе врате у Србију.

Паралелно са радом на јавно-приватном партнерству, Управа ће постепено куповати физичке залихе током периода 2021. - 2026. године како би се попунили постојећи капацитети у власништву Дирекције (рафинерија Панчево и Смедерево) и

Транснафте (Нови Сад) и њихови нови капацитети који су већ у изградњи (Смедерево) или ће тек бити изграђени (Смедерево, Батајница).

На тај начин, Управа ће смањити количину залиха у тикетима (као што је приказано у табели 6), јер ће се преостали износ на 534.000 држати у опционим уговорима (тикетима). Тикети ће се искористити и у случају да се процес додељивања и уговарања јавно-приватног партнерства одложи за 2023. годину.

У случају да приватни партнери не показују интересовање или имају ограничено интерес за финансирање пуњења резервоара залихама нафте, Управа ће самостално купити преостали износ за пуњење резервоара приватних партнера. Међутим, у таквом случају количина хитних резерви неће достићи 61 дан потрошње у 2022. години. Колико дуго би се одлагало, зависи од величине преосталих количина.

Преостала количина од 534.000 тона еквивалента сирове нафте биће утврђена према распореду израженом у данима просечне потрошње, као што је приказано у Табели 6 доле. Табела 6 такође показује потребну количину залиха које треба успоставити у датој години, изражену у тонама еквивалента сирове нафте, односно у потребним количинама нафтних деривата и сирове нафте у метричким тонама како би се постигла потребна количина еквивалент сирове нафте.

Табела 6: Распоред формирања обавезних резерви Републике Србије: 2021-2026

	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.
Дани просечне потрошње	26	61	61	61	61	61
Потребна количина залиха у тонама еквивалента сирове нафте (tcoe)	210.000	534.000	534.000	534.000	534.000	534.000
Потребна количина залиха нафтних деривата (метричких тона)	148.000	435.000	435.000	435.000	435.000	435.000
Физичке залихе (складиште у јавном власништву)	98.000	118,00	151.000	184.000	200.000	216.000
Тикети	50.000	112.000	79.000	46.000	30.000	14,000
Физичке залихе (ЈПП)	0	205.000	205.000	205.000	205.000	205.000
Потребна количина залиха сирове нафте (метричких тона)	58,000	75,000	75,000	75,000	75,000	75,000

Методологија за обрачун испуњавања обавеза примењених у Табели 6 и овом Акционом плану прописана је Уредбом о методологији прикупљања и обраде података и обрачуна просечног дневног нето увоза, просечне дневне потрошње и количине обавезних резерви нафте и нафтних деривата, који је у складу са Анексом III (б) Директиве и изменама и допунама Директиве (Имплементирајућа Директива Комисије (ЕУ) 2018/1581 од 19. октобра 2018. г).

Ово значи да је: а) еквивалент сирове нафте резерви сирове нафте обрачунат множењем количина фактором од 0,96 (умањење од 4% услед приноса нафте), и б) еквивалент резерви деривата нафте обрачунат множењем количина фактором 1,2. Количине обрачунате како је горе наведено потом су умањене за 10% (недоступне резерве) и подељене просечном дневном потрошњом (8,110 тсое за 2021. годину и 8,750 тсое од 2022. године надаље).

За сваку календарску годину обавеза складиштења израчунаваће се одвојено, у односу на податке о нето увозу и домаћој потрошњи у претходној календарској години. На основу овога, израчунаће се потребна количина обавезних резерви нафте и изразиће се у тонама еквивалента сирове нафте и метричким тонама нафтних деривата у односу на фиксни циљни број дана просечне домаће потрошње и фиксну количину обавезних резерви сирове нафте, како је дефинисано у табели 6.

Политика и план набавки

Задатак Управе је да успостави обавезне резерве у оквиру датог буџета, најбоље би било у количини као што је приказано у Табели 6 и у погледу квалитета и састава како је планирано овим Акционим планом, упркос променљивости тржишта нафтних деривата.

План набавки одређује се узимајући у обзир расположивост складишног простора (видети поглавље 7 - Складишни капацитети), расположиви буџет (видети поглавље 4 - Финансирање обавезних резерви нафте), предвиђени састав залиха (видети поглавље 6 - Састав система за складиштење обавезних резерви) и процене цене нафтних деривата.

Планиране куповине на годишњем нивоу дате су овде у Табели 7:

Табела 7: Планирана годишња набавка обавезних резерви нафте у периоду 2021-2026.

		2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.
Моторни бензин (тона)	Физичка форма	0	17.000	0	0	0	0
	ЛПП	0	50.000	50.000	0	0	0
	Тикети	0	14.000	14.000	14.000	14.000	14.000
Евро дизел (тона)	Физичка форма	0	0	33.000	33.000	0	0
	ЛПП	0	155.000	0	0	0	0
	Тикети	50.000	98.000	65.000	32.000	16.000	0
Млазно гориво (тона)	Физичка форма	0	3.000	0	0	16.000	16.000
	Тикети	0	0	0	0	0	0
Мазут (тона)	Физичка форма	15.000	0	0	0	0	0
	Тикети	0	0	0	0	0	0
Укупна физичка куповина нафтних деривата (у тонама)		15.000	20.000	33.000	33.000	16.000	16.000

Сирова нафта (Тона)		26.000	17.000	0	0	0	0	0
------------------------	--	--------	--------	---	---	---	---	---

План је да се 2021. и 2022. године попуне сви расположиви постојећи капацитети за сирову нафту, мазут, бензин и млазно гориво у јавним складиштима.

Од 2022. године надаље, сва роба која се испоручи физички за обавезне резерве које ће се складиштити у новом или реконструисаном резервоару који је у власништву јавног лица (Дирекције или Транснафте) или приватних партнера, набављаће се уз одложено плаћање акцизе или применом друго решења са истим ефектом и без додатих маркера за маркирање горива.

Упоредо са куповином залиха, током 2021, 2022. и 2023. године биће завршене инвестиције у изградњу капацитета за складиштење обавезних резерви нафте из надлежности Дирекције (Смедерево - 80.000 m³). Ови капацитети биће попуњени залихама 2023. године (33.000 тона) и 2024. године (33.000 тона).

Током последњег квартала 2022. године, приватни партнери би куповали физичке залихе бензина и дизела и складиштили их у иностранству док се не заврше/не постану доступни складишни капацитети у Србији у оквиру јавно-приватног партнерства. Власништво над залихама остаје код приватних партнера све док Управа у потпуности не отплати залихе. Те залихе ће бити у потпуности доступне у сваком тренутку, тј. не треба да постоје никакве рестрикције или ограничења права власништва над тим залихама које би могле да спрече њихово коришћење у случају поремећаја у снабдевању нафтом (нпр. те залихе не треба да се стављају у залог). У случају поремећаја у снабдевању нафтом, Управа би одмах отплатила количину залиха која би се пустила на тржиште (ако она већ није отплаћена).

Планирано је да Транснафта заврши изградњу додатних капацитета за млазно гориво у Батајници до 2025./2026., а Управа да је попуни залихама 2025. (16.000 тона) и 2026. године (16.000 тона).

Чинећи то, Управа ће даље смањити количину залиха у тикетима (као што је приказано у Табели 5) и на крају, ограничити удео тикета на 5% у 2026. години. Наиме, преостали износ од 534.000 тсое (тона нафтног еквивалента) држаће се у тикетима.

Куповина физичке робе са одложеним плаћањем акцизе или применом другог решења са истим ефектом најкасније од 2022. године па надаље је главни предуслов за успешну примену овог Акционог плана. У супротном би количина тикета достигла изузетно висок удео у испуњавању обавезе складиштења и свеукупно образложење обавезе складиштења нестало би са становишта ефикасности и сигурности опскрбе.

Састав залиха

Планирани састав и количина обавезних резерви Републике Србије за период 2021. - 2026. дати су у Табели 8.

Планирани састав је развијен узимајући у обзир горе наведени планирани распоред успостављања обавезних резерви нафте, одобрени пословни план Управе за 2021. годину, политику набавки и принцип да састав ових обавезних резерви 2026. године треба разумно да одражава састав домаће потрошње производа од нафте (видети поглавље 6 - Састав обавезних резерви). Политика складиштења и доступност складишта су такође узети у обзир (видети Поглавље 7 - Складишни капацитети).

Табела 8: Планирани састав обавезних резерви нафте у периоду 2021-2026

	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.
Моторни бензин (тона)	3,000	3,000	84.000	84.000	84.000	84.000	84.000
Физичке залихе (јавно складиште)	3,000	3,000	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
Физичко складиште (ЈПП)	0	0	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
Тикети	0	0	14.000	14.000	14.000	14.000	14.000
Дизел (тона)	125.000	125.000	328.000	328.000	328.000	312.000	296.000
Физичке залихе (јавно складиште)	75.000	75.000	75.000	108.000	141.000	141.000	141.000
Физичко складиште (ЈПП)	0	0	155.000	155.000	155.000	155.000	155.000
Тикети	50.000	50.000	98.000	65.000	32.000	16.000	0
Млазно гориво (тона)	0	0	3.000	3.000	3.000	19.000	35.000
Физичке залихе (јавно складиште)	0	0	3.000	3.000	3.000	19.000	35.000
Тикети	0	0	0	0	0	0	0
Мазут (тона)	5.000	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
Физичке залихе (јавно складиште)	5.000	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
Тикети	0	0	0	0	0	0	0
Укупни нафтни производи (у тонама):	133.000	148.000	435.000	445.000	435.000	435.000	435.000
Количина физичких залиха нафте (у тонама)	83.000	98.000	323.000	356.000	389.000	405.000	421.000
Сирова нафта (тона)	32.000	58,000	75,000	75.000	75.000	75.000	75.000

Складишни капацитети

Коначни складишни капацитети који су потребни за физичке нафтне деривате и сирову нафту у власништву Управе (и приватних партнера до 2040. године) према планираном распореду и саставу обавезних резерви нафте дати су у следећој табели 9. Потребни капацитети израчунати су на основу улазних података датих у табелама 7 и 8.

У складу са Дугорочним планом формирања обавезних резерви нафте који је усвојила Влада Републике Србије, главнина залиха у Србији биће ускладиштена у јавним складишним капацитетима, како је приказано у табелама 9 и 10.

Табела 9: Потребни номинални складишни капацитет у Србији у погледу састава обавезних резерви у периоду 2021-2026.

	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.
Безоловни моторни бензин (m³)	5.000	30.000	30.000	30.000	103.000	103.000
Дирекција	5.000	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000
Транснафта	0	0	0	0	0	0
ЈПП	0	0	0	0	73.000	73.000
Евро дизел (m³)	98.000	98.000	138.000	178.000	380.000	380.000
Дирекција	39.000	39.000	79.000	119.000	119.000	119.000
Транснафта	59.000	59.000	59.000	59.000	59.000	59.000
ЈПП	0	0	0	0	202.000	202.000
Млазно гориво (m³)	0	4.000	4.000	4.000	26.000	48.000
Дирекција	0	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000
Транснафта	0	0	0	0	22.000	44.000
Мазут (m³)	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000
Дирекција	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000
Укупни нафтни деривати (m³):	128.000	157.000	197.000	237.000	534.000	556.000
Укупна сирова нафта (m³):	74.000	74.000	83.000	95.000	95.000	95.000

Овим акционим планом планира се следећи удео складишних капацитета у јавном и приватном власништву (ЈПП - јавно-приватно партнерство):

Удео обавезних резерви у складиштима у јавном и приватном власништву 2026. године

		У јавном власништву	Приватном власништву ЈПП
Нафтни деривати	Безоловни моторни бензин	30.000 m ³	73.000 m ³
	Евро дизел	178.000 m ³	202.000 m ³
	Млазно гориво	48.000 m ³	0
	Мазут	25.000 m ³	0
Сирова нафта		95.000 m ³	0
Коначни збир		376.000 m³	275.000 m³

Финансирање

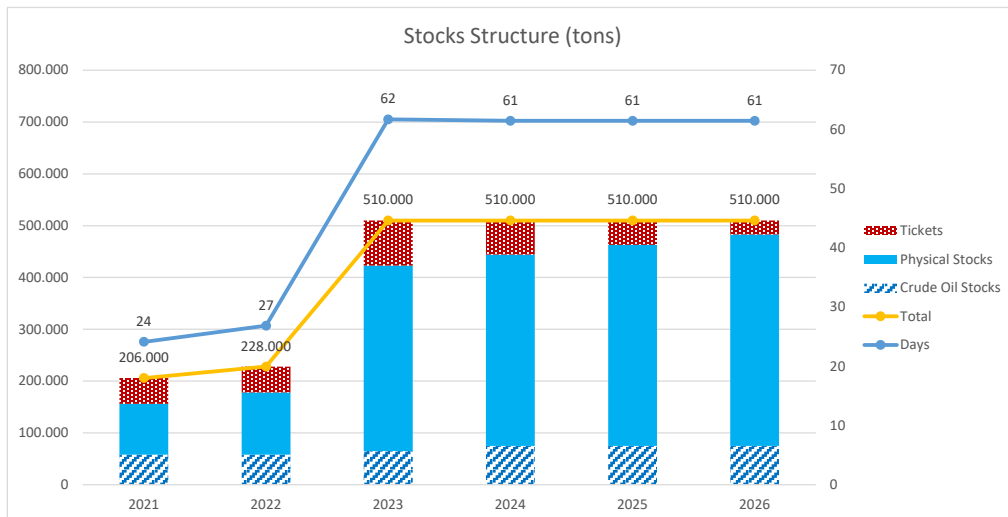
У овом ревидираном Акционом плану анализирана је изградња залиха како је наведено у табели 6. на основу фиксних годишњих средстава у износу од 6,6 милијарди РСД (55 милиона ЕУР) за период 2022 - 2026, и фиксних годишњих средстава од 4,8 милијарди динара за период 2027. - 2040. године, настале прикупљањем накнаде за складиштење нафте утврђене по стопи од 0,02 ЕУР/литар за бензин, дизел/гасно уље, лож и млазно гориво керозинског типа (види Поглавље 4 - Финансирање система складиштења обавезних резерви).

Поред формирања обавезних резерви у складу са проценама и политиком набавки овог Акционог плана, ова средства су довољна да омогуће финансирање изградње складишних капацитета, обезбеђујући 80.000 m³ током периода 2021 - 2023. Ова инвестиција се процењује на 21,9 милиона ЕУР (290 ЕУР/m³).

На основу Закона о буџету за 2021. годину и Финансијског плана за период 2021. - 2023. године, за потребе обавезних резерви, већ су додељена средства у годишњем износу 5,3 милијарде РСД (око 45 милиона ЕУР) за 2021. годину и планирана за 2022. и 2023. годину. Међутим, ово ће се променити како је описано у уводном пасусу.

Планирана изградња обавезних резерви у износу од 534.000 тсое израчунато је за различите сценарије просечних цена (и комбинацију различитих цена) физичких залиха које ће се откупити варирајући између 523 и 0 ЕУР/тона (одложена акциза и плаћање ПДВ-а или примена друго решења са истим ефектом) током периода 2022. - 2026. године.

Следећи графикон (подаци добијени из табеле 11) и Табела 11 показују да планирана годишња издвајања за период 2022 - 2026 дозвољавају Србији да успостави обавезне резерве нафте са доминантним уделом физичких залиха.

Од 2027. до 2040. године буџетска издвајања за обавезне резерве нафте планирају се у износу од 4,7 милијарди РСД (око 40 милиона ЕУР) годишње да би се одржао ниво залиха једнак 61 дану локалне потрошње, односно да би се покрили трошкови складиштења и ЈПП.

Међутим, издвајање фиксних годишњих средстава од 6,6 милијарди динара (55 милиона ЕУР) за период 2022. - 2026. године за потребе складиштења обавезних резерви и одложено плаћање акциза или примена другог решења са истим ефектом за све физичке залихе купљене од 2022. године, два су критична предуслова за успешну примену овог Акционог плана.

Следеће претпоставке су коришћене у сврху ових прорачуна: просечни годишњи трошкови складиштења нафтних деривата у Транснафти - 107 ЕУР/тона; просечни годишњи трошкови складиштења сирове нафте у Транснафти - 55 ЕУР/тона; просечни годишњи трошкови складиштења у Дирекцији - 30 ЕУР/тона; просечни годишњи трошак тикета - 60 ЕУР/тона; просечни годишњи трошак ЈПП - 100 ЕУР/тона; откупна цена сирове нафте од 620–720 ЕУР/тона; просечна откупна цена нафтних деривата која варира између 523 и 850 ЕУР/тона у периоду 2021-2026. године; инвестиције у резервоаре Дирекције у Смедереву - 7,6 милиона ЕУР у 2021. години, 10 милиона ЕУР у 2022. години и 4,3 милиона ЕУР у 2023. години; 1 ЕУР = 120 РСД.

Табела 11: Сценарио формирања обавезних резерви

	Units	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Physical stocks	tons	98.000	120.000	358.000	369.000	388.000	408.000
Tickets	tons	50.000	50.000	87.000	66.000	47.000	27.000
Total Emergency Oil Products Stocks (tons)	tons	148.000	170.000	445.000	435.000	435.000	435.000
Physical Stocks	tons	58.000	58.000	65.000	75.000	75.000	75.000
Emergency Stocks of Crude Oil (tons)	tons	58.000	58.000	65.000	75.000	75.000	75.000
Average Oil Product Price	EUR/t	550	1.257	600	1.558	698	692
Average Crude Oil Price	EUR/t	650	-	650	650	-	-
Total Costs (stocks purchase+storage+tickets+admin. Costs)	EUR	43.733.866	54.161.497	54.416.189	54.128.433	53.895.979	54.391.915
Total Funds Necessary	EUR	43.733.866	54.161.497	54.416.189	54.128.433	53.895.979	54.391.915
Funds Available	EUR	45.000.000	55.000.000	55.000.000	55.000.000	55.000.000	55.000.000
Days of average consumption coverage		24	27	62	61	61	61

9. Организациона структура за хитне поступке и План за непредвиђене ситуације

Директива захтева да, поред испуњавања обавезе одржавања минималних залиха и редовног извештавања, свака држава чланица обезбеди постојање поступака који омогућавају предузимање потребних мера како би се надлежним органима омогућило слободно, брзо, ефикасно и транспарентно ослободе неке или све обавезне резерве у случају већих поремећаја у снабдевању и да донесе општа или посебна ограничења потрошње (члан 20. Директиве). То захтева стални оквир за континуирано праћење ванредних залиха и тржишта нафте у Републици Србији, као и одржавање структуре одлучивања о активирању мера у ванредној ситуацији.

Влада Републике Србије, на предлог министра надлежног за енергетику, одлучује о активирању мера у случају ванредних ситуација, укључујући и пуштање обавезних резерви нафте. Званичници у министарству надлежном за енергетику имају примарни задатак да координирају политику поступака и процедура у ванредним ситуацијама између релевантних министарстава, државних органа и агенција, као и индустрије.

Нова оперативна структура за управљање ванредним ситуацијама представља српски „NESO“ (Националну организацију за ванредне стратегије), тј. контакт тело за прикупљање и размену података, извештавање и координацију свих активности у ванредним ситуацијама, како у унутрашњости, тако и са страним телима и организацијама (нпр. Европска комисија, Секретаријат Енергетске заједнице, друге земље чланице Енергетске заједнице).

Централни део „NESO“ чине бројни стручњаци из сектора за тржиште нафте при министарству надлежном за енергетику. Овај централни део „NESO“ одржава блиске оперативне контакте са управом, дирекцијом, нафтним стручњацима у оквиру Националног завода за статистику и великим нафтним компанијама и одговоран је за спремност у случају нужде.

Да би осигурао ефикасност деловања у случају ванредних ситуација, „NESO“ је, у блиској сарадњи са Управом, развио Национални план за реаговање у ванредним ситуацијама за деловање у случају ванредних ситуација у снабдевању сировом нафтом и нафтним дериватима.

План реаговања у непредвиђеним ситуацијама

Планирање непредвиђених ситуација, детаљно описано у Плану реаговања у непредвиђеним ситуацијама који је Влада Републике Србије усвојила на основу члана 31. Закона о робним резервама, последњи је подзаконски акт усвојен у циљу потпуног успостављања правног оквира за примену Директиве.

План за реаговање у непредвиђеним ситуацијама успоставља свеобухватну политику и оперативне аспекте који ће обезбедити ефикасан одговор владе на потенцијални поремећај снабдевања нафтом и нафтним дериватима, идентификујући све главне актере, дефинишући структуру управљања кризама и наводећи одговорности, поступке и акције које треба да предузму појединачне заинтересоване стране.

План за реаговање у непредвиђеним ситуацијама је свеобухватна дефиниција како ће Србија одговорити на поремећај у испоруци сирове нафте и нафтних деривата у складу са Директивом, обједињавајући у јединствену акцију све елементе Закона о робним резервама и одговарајућег подзаконског акта. Неопходно је да План тачно одражава српске акционе политике у случајевима унутрашњих и међународних криза и да пружи јасне и детаљне смернице за њихову успешну примену.

План за реаговање у непредвиђеним ситуацијама разрађен је из две перспективе. С једне стране, план развија управљање кризама; специфичне интерне процедуре за доношење одлука о примени одговарајућих мера; комуникациони протоколи у хитним случајевима и сви потребни захтеви за извештавање на институционалном и националном нивоу. План укључује све аспекте учешћа у координираној међународној акцији (нпр. Доношење одлука, извештавање, учешће у заједничком делању), у складу са процедурама ЕУ и ИЕА (Међународне агенције за енергетику).

Са друге стране, планом су дефинисане све потенцијалне краткорочне ванредне мере које се у контексту Србије чине одговарајућим и које Влада Републике Србије може применити у случају кризе у снабдевању нафтом и нафтним дериватима. То укључује детаљан опис специфичних метода и поступака за спровођење дефинисаних ванредних мера, посебно процеса пуштања обавезних резерви нафте и нафтних деривата.

План су развили међународни стручњаци са релевантним специфичним искуством, у блиској и пажљивој сарадњи са министарством надлежним за енергетику и свим главним заинтересованим странама, уз њихово пуно разумевање и одобрење, како би се прецизно дефинисале мере које Србија треба да предузме у ванредној ситуацији.

Израду Плана за реаговање у непредвиђеним ситуацијама финансира је ЕУ кроз пројекат *PLAC* (Саветодавни центар за европска и правна питања).

10. Распоред спровођења Акционог плана

Правни и стратешки оквир

Мера	Овлашћена институција	Рок	Индикатор	Финансирање
Усвајање новог Дугорочног плана за формирање и одржавање обавезних резерви нафте	Министарство рударства и енергетике Дирекција за робне резерве Министарство финансија	септембар 2021	Прилагођавање овој верзији акционог плана	-
Усвајање новог Средњерочног плана за формирање и одржавање обавезних резерви нафте	Министарство рударства и енергетике Дирекција за робне резерве Министарство финансија	Септембар 2021.	Прилагођавање овој верзији Акционог плана и новом Дугорочном плану	-
Потписивање Споразума о преради или замене сирове нафте за готов производ између Управе и домаће рафинерије	Министарство рударства и енергетике Дирекција за робне резерве Министарство финансија	Септембар 2021	Испуњен критични предуслов за куповину залиха сирове нафте	-
Промена Закона о робним резервама	Дирекција за робне резерве Министарство рударства и енергетике	Март 2022	Усклађивање са ревизорским извештајем Државне ревизорске институције	-
О изменама и допунама Уредбе о методологији, прикупљању и обради података о дневном нето увозу, просечној потрошњи и количини обавезних резерви нафте и нафтних деривата	Министарство рударства и енергетике Завод за статистику РС	децембар 2021	Пренете измене и допуне Директиве 2009/119 /ЕЗ	-
Увођење упитника Месечних статистичких извештаја (МСИ) (верзија 2021.1)	Завод за статистику РС	Јануар 2023.	Подношење МСИ Еуростату	-
Усвајање закона о акцизама у складу са Директивом 2008/118 /ЕЗ	Министарство финансија	децембар 2022	Набавка обавезних резерви у систему одложеног плаћања акцизе или применом другог решења са истим ефектом	Буџет РС и донаторска средства
Закључивање међудржавних споразума о одржавању обавезних резерви (Немачка, Мађарска, Италија и Румунија)	Министарство рударства и енергетике Министарство спољних послова	децембар 2024	Обезбеђивање испуњења обавезе складиштења обавезних резерви у иностранству	-

Институционални и административни оквир

Мера	Овлашћена институција	Рок	Индикатор	Финансирање
Особље Управе за енергетске резерве	Министарство рударства и енергетике Управа за енергетске резерве	децембар 2022	Повећан број запослених у Управи са 4 на најмање 8	Буџет РС

Формирање обавезних резерви

Мера	Овлашћени Установа	Рок	Индикатор	Финансирање
Формирање обавезних резерви	Управа за енергетске резерве Дирекција за робне резерве	Децембар 2021.	Управа је купила 15.000 тона мазута и 26.000 тона сирове нафте	Буџет РС
		Децембар 2022.	3.000 тона млазног горива, 17.000 тона бензина и 17.000 тона сирове нафте коју је купила Управа физички и 112.000 тона производа (дизел и бензин) у тикетима; 155.000 тона дизела и 50.000 тона бензина које су купили приватни партнери; Формиране обавезне резерве у износу од 61 дана просечне дневне потрошње.	Буџет РС и приватни партнери
		30. јун 2023.	33.000 тона дизела које је Управа купила физички и 14.000 тона бензина и 65.000 тона дизела у тикетима (уговор на годину дана); Формиране обавезне резерве у износу од 61 дана просечне дневне потрошње	Буџет РС
		30. јун 2024.	33.000 тона дизела које је Управа купила у физичкој форми и 14.000 тона бензина и 32.000 тона дизела у тикетима (уговор на годину дана) Формиране обавезне резерве у износу од 61 дана просечне дневне потрошње	Буџет РС
		30. јун 2025.	16.000 тона млазног горива купљеног у физичкој форми и 14.000 тона бензина и 16.000 тона дизела у тикетима (уговор на годину дана)	Буџет РС

Мера	Овлашћени Установа	Рок	Индикатор	Финансирање
			Формиране обавезне резерве у износу од 61 дана просечне дневне потрошње	
		30. јун 2026.	16.000 тона млазног горива купљеног у физичкој форми и 14.000 тона бензина у тикетима Формиране обавезне резерве у износу од 61 дана просечне дневне потрошње	Буџет РС

Обезбеђивање складишних капацитета

Мера	Овлашћени институција	Рок	Индикатор	Финансирање
Изградња 40.000 m ³ (2x20.000 m ³ у Смедереву)	Дирекција за робне резерве	јун 2023.	Употребна дозвола издата од надлежног државног органа и одложен порески режим или примена другог решења са истим ефектом дозвољен од стране овлашћеног пореског органа	Буџет РС
Коришћење постојећих и изградња складишних капацитета за складиштење 205.000 тона нафтних деривата (ЈПП)	Управа за енергетске резерве	јун 2025.	Употребна дозвола издата од надлежног државног органа и одложен порески режим или примена другог решења са истим ефектом дозвољен од стране овлашћеног пореског органа	Приватни партнери
Изградња 45.000 m ³ Батајница	Транснафта	јун 2026.	Употребна дозвола издата од надлежног државног органа и одложен порески режим или примена другог решења са истим ефектом дозвољен од стране овлашћеног пореског органа	Транснафта

Јавно-приватно партнерство

Активност	Овлашћена институција	Рок	Индикатор	Финансирање
Именовање радне групе за ЈПП	Министарство рударства и енергетике	Јун 2021.	Основана радна група	
Припрема пратеће документације за одлуку о наставку ЈПП	Управа за Енергетске резерве, Министарство рударства и енергетике и Министарство финансија	Октобар 2021.	Одобрење добијено од Министарства финансија, Комисије за ЈПП и других релевантних институција	Буџет РС
Коначна одлука да се настави са ЈПП		Новембар 2021.	Одобрење добијено од Владе Републике Србије	
Припрема тендерске документације и објављивање тендера		Јануар 2021.	Покренут тендер	Буџет РС
Додела и уговарање		Септембар 2022.	Закључени уговори	
Куповина залиха	Јавни партнер/партнери и Управа за резерве енергената	31. децембар 2022.	Извештај/извештаји о квалитету и квантитету које издаје независна компанија за инспекцију и које потврђују надлежни органи државе домаћина	Приватни партнер/партнери

**Determine Obligation based on Net Imports
Annex I of the Directive**

Unit: Thousand Metric Tons

Step 1		2018	2019	2020
Crude oil component (Crude oil net imports adjusted for stock change)				
01.	Crude, NGL, Feedstocks Imports	2749	2365	2592
02.	Crude, NGL, Feedstocks Exports	1	0	0
03.	Crude, NGL, Feedstock Total Stocks			
	Opening	212	213	272
04.	on national territory			
	Closing	218	272	325
05.	Net imports of Crude, NGL, Feedstocks adjusted for stock change (01.-02.-(04.-03.))	2743,419	2305,917	2538,679
Step 2		2018	2019	2020
Naphtha Yield				
06.	Naphtha Gross Refinery Output	449	398	456
07.	Naphtha Refinery Fuel	0	0	0
08.	Naphtha Backflows from Petrochemical Sector to Refineries	0	0	0
09.	Crude, NGL and Feedstocks Refinery Intake (Calculated)	3863	3447	3612
10.	Naphtha Yield ((06.-07.-08.)/09.)	0,116	0,115	0,126
Step 3		2018	2019	2020
Naphtha actual consumption				
11.	Naphtha Gross Inland Deliveries Observed	448	387	466
12.	Naphtha net actual consumption (11.-08.)	447,765	386,807	466,377
13.	Crude oil equivalent of Naphtha actual consumption (07.) * 1.065	476,869	411,950	496,691
Step 4		2018	2019	
Petroleum product component (Petroleum product net imports adjusted for stock change)				
14.	Total Products Imports	649,769	884,579	677,055
15.	Naphtha Imports	0,000	0,000	0,000
16.	Total Products Exports	843,016	729,139	815,508
17.	Naphtha Exports	0,000	0,000	2,505
18.	Total Products Bunkers	16,968	16,027	16,126
19.	Naphtha Bunkers	0,000	0,000	0,000
20.	Total Product Stocks (Total)			
	Opening	299,505	387,676	321,973
21.	on national territory			
	Closing	386,143	319,814	331,675
22.	Naphtha Stocks (Total)			
	Opening	15,157	16,100	25,997
23.	on national territory			
	Closing	16,100	25,997	11,082
24.	Net imports of Products adjusted for stock change (14.-15.)-(16.-17.)-(18.-19.)-(21.-23.-(20.-22.))	-295,911	217,171	-176,690
25.	Crude oil equivalent of Net imports of petroleum products (24.) * 1.065	-315,146	231,287	-188,174

MS has chosen the following method for calculating the deduction for naphtha yield:

3

Step 5		2018	2019	2020
Method to calculate the average daily imports and associated commitments on the basis of:				
Method ☐ 4% default value for naphtha yield (Method 1) ☐ The average naphtha yield (Method 2) ☒ The net actual naphtha consumption (Method 3)				
Method 1 (4%)				
26.	Net Imports (Crude and petroleum products) (05. * 0.96 +25.)	2318,536	2444,968	2248,958
27.	Daily Net Imports (26.) / days of year	6,352	6,699	6,145
28.	90 Days Commitment (27.) * 90	571,694	602,869	553,022
Method 2 (Avegare naphtha yield)				
29.	Net Imports (Crude and petroleum products) (05.-05.*10.+25.)	2109,380	2271,118	2030,213
30.	Daily Net Imports (29.) / days of year	5,779	6,222	5,547
31.	90 Days Commitment (30.) * 90	520,121	560,002	499,233
Method 3 (Net actual naphtha consumption)				
32.	Net Imports (Crude and petroleum products) (05.-13.+25.)	1951,404	2125,255	1853,814
33.	Daily Net Imports (32.) / days of year	5,346	5,823	5,065
34.	90 Days Commitment (33.) * 90	481,168	524,035	455,856

**Determine Obligation based on Inland Consumption
Annex II of the Directive**

Unit: Thousand Metric Tons

<i>Step 6</i>		2018	2019	2020
Total Inland Consumption				
35.	Motor Gasoline - Gross Inland Deliveries Observed	421	430	393
36.	Aviation Gasoline - Gross Inland Deliveries Observed	0	0	1
37.	Gasoline TypeJet Fuel - Gross Inland Deliveries Observed	0	0	0
38.	Kerosene type jet fuel - Gross Inland Deliveries Observed	135	137	74
39.	Other Kerosene - Gross Inland Deliveries Observed	0	0	0
40.	Gas / Diesel Oil - Gross Inland Deliveries Observed	1753	1888	1844
41.	Fuel Oil - Gross Inland Deliveries Observed	208	194	173
42.	Inland Consumption (35.+36.+37.+38.+39.+40.+41.)	2517	2649	2484
43.	Crude oil equivalent of Inland Consumption (42.) * 1.2	3020	3179	2981
44.	Daily Consumption (43.) / days of year	8,274	8,709	8,144
45.	61 Days Commitment (44.) * 61	504,685	531,274	496,798

**DETERMINATION OF OBLIGATION BASED ON NET IMPORTS ACCORDING TO
ANNEX I OF COUNCIL DIRECTIVE 2009/119/EC**

Year: 2013 2014 2015 2016 2017

Unit:

Naphtha Yield		2013	2014	2015	2016	2017	
01	Naphtha Gross Refinery Output	432	351	359	359	441	kmt
02	Naphtha Refinery Fuel	0	0	0	0	0	kmt
03	Naphtha Backflows from Petrochemical Sector to Refineries	0	0	0	0	0	kmt
04	Crude, NGL and Feedstocks Refinery Intake (Calculated)	3052	3148	3403	3445	3637	kmt
05	Naphtha Yield (01.-02.-03.)04.)	0,14	0,11	0,11	0,10	0,12	

Naphtha actual consumption		2013	2014	2015	2016	2017	
06	Naphtha Gross Inland Deliveries Observed	455	351	353	348	440	kmt
07	Naphtha net actual consumption (06.-03.)	455,00	351,00	353,35	347,56	440,14	kmt
08	Crude oil equivalent of Naphtha actual consumption (07.) * 1.065	484,58	373,82	376,32	370,15	468,75	ktcoe

Crude oil component (Crude oil net imports adjusted for stock change)		2013	2014	2015	2016	2017		
09	Crude, NGL, Feedstocks Imports	1717	1764	2003	2271	2535	kmt	
10	Crude, NGL, Feedstocks Exports	0	4	1	2	0	kmt	
11	Crude, NGL, Feedstock Total Stocks							
12	on national territory	Opening	262	2255	313	191	203	kmt
		Closing	220	2183	191	203	212	kmt
13	Net imports of Crude, NGL, Feedstocks adjusted for stock change (09.-10.-(12.-11.))	1758,71	1832,00	2123,75	2257,06	2524,91	kmt	
14	Crude Oil Net Imports corrected for naphtha (13.) * 0.96	1688,37	1758,72	2038,80	2166,78	2423,92	ktcoe	

Petroleum product component (Petroleum product net imports adjusted for stock change)		2013	2014	2015	2016	2017		
15	Total Products Imports	900	856	651	680	694	kmt	
16	Naphtha Imports	7	4	0	0	0	kmt	
17	Total Products Exports	578	660	678	642	794	kmt	
18	Naphtha Exports	0	32	16	6	0	kmt	
19	Total Products Bunkers	14	15	24	20	14	kmt	
20	Naphtha Bunkers	0	0	0	0	0	kmt	
21	Total Product Stocks (Total)							
22	on national territory	Opening	178	2984	255	246	258	kmt
		Closing	96	2988	245	257	299	kmt
23	Naphtha Stocks (Total)							
24	on national territory	Opening	26	144	144	164	15	kmt
		Closing	16	144	134	167	15	kmt
25	Net imports of Products adjusted for stock change (15.-16.)-(17.-18.)-(19.-20.)-(22.-24.-(21.-23.))	372,11	205,33	-35,46	15,08	-156,03	kmt	
26	Crude oil equivalent of Net imports of petroleum products (25.) * 1.065	396,29	218,68	-37,76	16,06	-166,18	ktcoe	

Average Daily Imports and Associated Commitment		2013	2014	2015	2016	2017	
3 possible methods to calculate, on the basis of:							
* If Naphtha Yield less than 7%, Method 1							
* If Naphtha Yield higher than 7%, Method 2 or Method 3 whichever gives minimum obligation							
METHOD 1 (4% default value for naphtha yield)							
27	Net Imports (Crude and petroleum products) (14.+26.)	2084,66	1977,40	2001,04	2182,84	2257,74	ktcoe
28	Daily Net Imports (27.) / days of year	5,71	5,42	5,48	5,96	6,17	ktcoe
29	90 Days Commitment (28.) * 90	514,03	487,58	493,41	536,76	555,18	ktcoe
METHOD 2 (Naphtha Actual Consumption)							
30	Net Imports (Crude and petroleum products) (13.-08.+26.)	1670,43	1676,86	1709,67	1902,97	1889,98	ktcoe
31	Daily Net Imports (30.) / days of year	4,58	4,59	4,68	5,20	5,16	ktcoe
32	90 Days Commitment (31.) * 90	411,89	413,47	421,56	467,94	464,75	ktcoe
METHOD 3 (Actual Naphtha Yield)							
33	Net Imports (Crude and petroleum products) (13. * (1.-05.)+26.)	1906,04	1846,41	1861,73	2037,89	2052,45	ktcoe
34	Daily Net Imports (33.) / days of year	5,22	5,06	5,10	5,57	5,61	ktcoe
35	90 Days Commitment (34.) * 90	469,98	455,28	459,06	501,12	504,70	ktcoe

kmt = thousand metric tons; ktcoe = thousand metric tons crude oil equivalent;

**DETERMINATION OF OBLIGATION BASED ON INLAND CONSUMPTION ACCORDING TO
ANNEX II OF COUNCIL DIRECTIVE 2009/119/EC**

	Year:					
	2013	2014	2015	2016	2017	
Total Inland Consumption						
01, Motor Gasoline - Gross Inland Deliveries Observed	397	395	407	420	422	kmt
02, Aviation Gasoline - Gross Inland Deliveries Observed	0	0	0	1	1	kmt
03, Gasoline TypeJet Fuel - Gross Inland Deliveries Observed	0	0	0	0	0	kmt
04, Kerosene type jet fuel - Gross Inland Deliveries Observed	81	66	63	115	124	kmt
05, Other Kerosene - Gross Inland Deliveries Observed	0	0	0	0	0	kmt
06, Gas / Diesel Oil - Gross Inland Deliveries Observed	1564	1533	1602	1656	1688	kmt
07, Fuel Oil - Gross Inland Deliveries Observed	237	123	235	246	239	kmt
08, Inland Consumption (01.+02.+03.+04.+05.+06.+07)	2279,41	2117,00	2308,26	2436,80	2473,53	kmt
09, Crude oil equivalent of Inland Consumption (08.) *1,2	2735,29	2540,40	2769,91	2924,16	2968,24	ktoe
10, Daily Consumption (09.) / days of year	7,49	6,96	7,59	7,99	8,11	ktoe
11, 61 Days Commitment (10.) * 61	457,13	424,56	462,92	487,36	494,71	ktoe

Unit:

kmt = thousand metric tons; ktoe = thousand metric tons crude oil equivalent;

Level of Emergency Stocks in Days Equivalent (Annex III of the Directive)

Annex III (a)

Unit: Thousand Metric Tons

Step 8a		May 2021
STOCKS - Crude Oil Component		
48	Crude, NGL and Feedstocks Stocks	0,000
49	Crude Oil Stocks corrected for naphtha $(48) * 0.96$	0,000
Step 9a		
STOCKS - Petroleum Products Component - Annex III (a)		
50	Total Products Stocks	0,000
51	Naphtha Stocks	0,000
52	Product Stocks $(50-51)$	0,000
53	Crude oil equivalent of Petroleum Products Stocks $(52) * 1.069$	0,000

Annex III (b)

Unit: Thousand Metric Tons

Step 8b		May 2021
STOCKS - Crude Oil Component		
48	Crude, NGL and Feedstocks Stocks	32,000
49	Crude Oil Stocks corrected for naphtha $(48) * 0.96$	30,720
Step 9b		
STOCKS - Petroleum Products Component - Annex III (b)		
54	Motor Gasoline - Stocks	3,000
55	Aviation Gasoline - Stocks	0,000
56	Gasoline Type Jet Fuel - Stocks	0,000
57	Kerosene Type Jet Fuel - Stocks	0,000
58	Other Kerosene - Stocks	0,000
59	Gas / Diesel Oil - Stocks	125,000
60	Fuel Oil - Stocks	5,000
61	Product Stocks $(54+55+56+57+58+59+60)$	133,000
62	Crude oil equivalent of Petroleum Product Stocks $(61) * 1.2$	159,600

Step 10a		May 2021
STOCKS - Total Emergency stocks - Annex III (a)		
63	Emergency Stocks corrected for tank bottoms - Annex III (a) $(49+53) * 0.9$	0,000
64	Days Equivalent $(63/47)$	0,000

Step 10b		May 2021
STOCKS - Total Emergency stocks - Annex III (b)		
65	Emergency Stocks corrected for tank bottoms - Annex III (b) $(49+62) * 0.9$	143,640
66	Days Equivalent $(65/47)$	17,637

MS is not compliant to directive 2009/119/EC - Annex III (a) - Naphtha yield calculation: The net actual naphtha consumption

MS is not compliant to directive 2009/119/EC - Annex III (b) - Naphtha yield calculation: The net actual naphtha consumption

MS has chosen the following method for the reporting year:

Method _____

Follow Annex II (a)

Follow Annex III (b)